

Verners Šēfers

SKOLOTĀJS

Beidzot, pēc sešdesmit izmisīgu meklējumu gadiem, viņš satika Skolotāju. Abi sēdēja viens otram pretī kādas provinciālas viesu mājas krodziņā. Izrāpies no savas dvēseles drūmā labirinta un pacēlis acis, viņš satika cēlu, nopietnu un vērīgu skatienu, kas lūkojās viņā no vieda, nenoteikta vecuma vīra vaiga. Līdzīgi zibenim viņa dvēseli izgaismoja pārliecība: 'Beidzot! Tas ir tas, pēc kā tu esi ilgojies visu mūžu.' Sekoja mūžu gara saruna, pēc kuras viss izskatījās citādi. Abi kļuva draugi.

Reiz viņš draugam jautāja, kādēļ tas nebija nācis agrāk, jo tas tik bieži bijis nepieciešams? Ja tikšanās notiktu pirms 40 vai 30 gadiem, nebūtu izšķiests laiks daudziem apkārtceļiem un kļūdām, daudz labu darbu būtu atvieglājuši cilvēces likteni. Skolotājs atbildēja maigi, bet noteikti: 'Es jau sen sekoju tavai dvēselei, jo redzēju to izstarojam skaistu gaismu. Tu ilgojies pēc zināšanām, un es būtu varējis tev palīdzēt. Mums tikai bija jāsatiekas, un es meklēju tādu iespēju. Reiz tev nācās braukt uz citu pilsētu. Es uzzināju, ar kuru vilcienu tu brauksi, apsēdos vienā no kupejām un gaidīju. Pēc brīža tu tiešām ienāci un apsēdies man pretī. Tas bija pirms 40 gadiem. Es mēģināju uzsākt sarunu ar tevi, bet tu uzreiz iedziļinājies kādā kriminālromānā un uz maniem jautājumiem atbildēji strupi, acis nepacēlis. Tad tu izkāpi no vilciena. Vai atceries, cik neveiksmīgi beidzās šis brauciens? Tu iesaistījies kādā apšaubāmā uzņēmumā, kas beidzās visai bēdīgi. Tas nebūtu noticis, ja tu ievērotu mani.

Daudzus gadus tavas dvēseles liesma palika ārpus mana redzesloka, tad pēkšņi tā atkal gaiši iestarojās. Es sapratu, ka man atkal jāmeģina tikties ar tevi. Es zināju, ka tu taisies apmeklēt botānisko dārzu dēļ nesen uzsāktajām studijām. Es devos uz turieni un apsēdos uz soliņa netālu no koka, kas tevi interesēja. Es gaidīju. Drīz vien tu tiešām parādījies uz ceļa un gāji manā virzienā. Gaisma tavā dvēselē uzliesmoja priekā, jo sirds dziļumos tu nojauti, ka esmu tuvu. Bet tad tu satiki kādu sen neredzētu draugu, kurš uzaicināja tevi uz krogu, un tu aizgāji viņam līdz. Pēc kroga jūs apmeklējāt spēļu namu, un tavā dvēselē izraisījās cīņa starp gaismu un tumsu; toreiz gaisma bija pārāk vāja, un tumsa to aprija. Kopš šī brīža tava dzīve bija viens vienīgs murgs. Tu pameti studijas un nodevies azartspēlēm. Drīz vien tu nonāci līdz ausīm parādos, un tev bija jāslēpjas no kreditoriem. Tava draudzene aizgāja, draugi un radi novērsās no tevis. Tu ienīdi pats sevi, bet netiki ārā no purva, kurā biji nokļuvis. Es nevarēju tev palīdzēt, jo tu nemeklēji palīdzību.

Pēc vairākiem tumsas gadiem man atkal uzspīdēja tavas dvēseles gaisma. Šoreiz, it kā pretrunīgu vēju raustīta, tā nedroši mirgoja. Es sapratu, ka tev kas draud, un steidzos uz lidostu, kurā varētu tevi satikt. Es tīšām uzskrēju tev virsū, lai radītu ieganstu sarunai. Toreiz tas izdevās. Vai tu atceries? Tas bija pirms septiņiem gadiem. Es atvainojos un jautāju, kurp tu dodies. Tu priecīgs stāstīji, ka beidzot esi sagaidījis labas pārmaiņas savā dzīvē. Tu esot nosapņojis, ka Skolotājs tevi gaida. Tu esot mēģinājis izdibināt, kur viņu satikt, un atcerējies draugu stāstīto par kādu brīnumskolotāju, kurš dzīvo Indijā. Uz turieni tu tagad devies. Tu atvadījies no manis un steidzies uz savu reisu. Man atlika vien novēlēt tev veiksmīgu lidojumu. Vēlāk šo ceļojumu tu atzini par lielāko kļūdu savā dzīvē.

Tu atgriezies no Indijas pilnīgi atskurbis un jaunus parādos. Visas gudrās mācības izrādījās tukšas ilūzijas un māņi. Reāls bija vienīgi visapkārt valdošais tukšums un bezjēdzība. Tu atradi kādu nebūt maizes darbu un ierāvēs sevī. Tavai dzīvei vairs nebija vērtības. Tā vienkārši bija jānodzīvo līdz galam.

Tu biji padevies, bet es turpināju gaidīt, jo zināju, ka zem vilšanās pelniem dvēseles liesma ir dzīva. Lai to ieraudzītu, es ielūkojos nākotnē, un no turienes ceļš atveda mani šurp.

Es ieraudzīju tevi sēžam pie vīna glāzes šajā nožēlojamā krodziņā un sapratu, ka esi gatavs izbeigt savas mokas šajā pasaulē. Es pasūtīju kafiju un apsēdos tev pretī. Tu sēdēji, galvu nolaidis. Likās, ka tavu uzmanību saista vien vīna atliekas pusizdzertā glāzē. Es sajutu uz saviem pleciem visu to maldu un neveiksmju smagumu, kas izstūma tevi no dzīves un pievērsa šai glāzei.

Un tad tu pacēli galvu un ieskatījies man acīs. Beidzot mēs satikāmies.

Tagad viss būs citādi. Nav svarīgi, cik laika mums atlicis šajā dzīvē. Tu gāji smagus apkārtceļus, šo to palaidi garām, daudzkārt piedzīvoji vilšanos, bieži zaudēji cerības, bet tu vienmēr meklēji patiesību un sirds dziļumos nekad nesamierinājies ar domu, ka dzīvei nav jēgas. Tādēļ neviens no taviem pārdzīvojumiem, lai arī cik sāpīgs, nav bijis veltīgs. Tie izaudzēja tavā dvēselē skaistu gudrības pārli. Tagad tu vari palīdzēt citiem cilvēkiem saprast dzīvi, modināt viņus tam, pēc kā tie visvairāk ilgojas un ko mūsu laikmeta viltus gars no viņiem prasmīgi slēpj. Viņš to slēpj, lai cilvēki meklētu, jo, tikai meklējot patiesību, cilvēks top par Cilvēku. Kas grib saņemt to gatavu, ir nolēmts palikt uz vietas.

Šis stāsts var tikt bezgalīgi pavairots. Tajā mainīsies vien ārējie apstākļi, kuros tikšanās ar Skolotāju var notikt citos parkos, uz citiem soliņiem, citās stacijās un lidostās, bet visos izšķirošais pavērsiens dzīvē notiks pēc vērīgas ieskatīšanās pretī sēdošā, stāvošā vai guļošā līdzcilvēka acīs.

Werner Schäfer, Der Meister. Aus "Wege zur Erarbeitung der Anthroposophie," 5/1989.

Brīvs tulkojums no vācu valodas. J.D.